Llengua catalana model 3

COMPRENSIÓ ORAL: El ca eivissenc

1. En temps molt remots, segons aquest text, el ca eivissenc devia tenir altres noms com...

A. ca egipci.
B. ca de conills.
C. ca d'Anubis.
D. ca de les Pitiüses.

2. Quines conseqüències va tenir per a la raça "la cria endògena (la reproducció entre un nombre molt limitat d'individus) a causa de la insularitat"?

A. Que es mesclàs amb altres races foranes per aconseguir una nova raça.
B. Que es conservassin i depurassin els trets de la raça.
C. Que fos una raça molt estesa arreu del món.
D. Que augmentàs el seu valor comercial.

3. Aquest animal té, aproximadament, una antiguitat de...

A. dos mil anys.
B. sis mil anys.
C. vint anys.
D. cinquanta mil anys.

4. "És la raça <u>autòctona</u> més coneguda internacionalment". Indica quina paraula s'assembla més a la paraula subratllada.

A. Estrangera.
B. Diferent.
C. Diversa.
D. Originària.

5. Una de les finalitats bàsiques d'aquest animal era...

A. carregar i transportar mercaderies.
B. servir com a ca de bestiar i d'aquesta manera conduir el ramat.
C. controlar les plagues de conills, que perjudicaven l'agricultura.
D. fer d'entreteniment als pobles egipcis.

6. Anubis és representada per...

A. unes orelles semblants a les del ca eivissenc.
B. un cos de ca semblant al del ca eivissenc.
C. unes potes semblants a les del ca eivissenc.
D. un cap de ca semblant al del ca eivissenc.

7. Als països escandinaus aquest animal s'empra també per...

EXPRESSIÓ ESCRITA

8. Redacta un article d'opinió d'aproximadament 125 paraules on exposes el teu punt de vista sobre els deures escolars a casa i quins canvis proposaries.

Pots explicar quant de temps hi dediques cada dia, aspectes positius i negatius, com repercuteixen sobre el teu temps d'oci, sobre la vida familiar...

COMPRENSIÓ ESCRITA

Arxipèlag de Cabrera, Parc Natural

El parc nacional de l'arxipèlag de Cabrera està situat al sud de Mallorca, a deu milles nàutiques del port mallorquí més proper, el de la Colònia de Sant Jordi (Ses Salines). La superfície protegida és de 10.021 ha, de les quals 8.703 corresponen al medi marí i la resta a les illes i els 17 illots de l'arxipèlag. Va ser declarat parc nacional el 29 d'abril de 1991 (Llei 14/1991).

ELS TRESORS NATURALS

El fet que la protecció afecti la mar i la terra de l'arxipèlag de Cabrera atorga al parc nacional unes característiques especials, a més d'una rica diversitat. Entre els endemismes de l'arxipèlag trobem la raspeta (*Rubia angustifolia ssp. caespitosa*), unes deu subespècies de la sargantana balear (*Podarcis lilfordi*) a més de nombrosos coleòpters, aràcnids i gasteròpodes terrestres i alguns crustacis que habiten les cavitats subterrànies.

En les seves cristal·lines aigües, entre fons rocosos, coves, fons arenosos o les amenaçades praderies de posidònia, habita una gran quantitat d'espècies: anfossos, escorballs, espets, nacres, dofins, cigales, estrelles d'un intens color vermell, etc.

A terra, als ambients costaners formats per penya-segats i illots, les aus marines i les rapinyaires constitueixen un dels components més destacats de l'ecosistema. Al llarg de l'any és possible veure-hi espècies com la gavina mediterrània, la gavina corsa, el corb marí, el falcó comú o l'àguila peixatera. La garriga, amb ullastres i llampúdols bords, domina bona part de la terra ferma. Entre orquídies, savines i bolets no és difícil observar espècies d'aus terrestres com el xorrec i el busqueret de capnegre. Les cinc espècies de ratapinyades que habiten a Cabrera són els únics mamífers terrestres autòctons.

LA TERRA I EL PASSAT

La relació entre l'ésser humà i el medi natural ha determinat la seva transformació mútua al llarg del temps. Les lleis del Parc tenen com a objectiu regular aquesta relació per tal de garantir la conservació del medi natural.

A Cabrera, l'existència de forns de calç, rotlos de sitja, pedreres de marès, sementers i escars, com el del caló des Palangrers, posa en relleu l'empremta que els usos agrícoles i tradicionals dels humans ha deixat sobre el territori. La presència humana també ha suposat la introducció d'espècies al·lòctones, conegudes com biointrusos. És el cas d'animals com la geneta, el ratolí domèstic i l'eriçó clar, i de plantes com la vinagrella, el bàlsam i l'atzavara. Algunes d'aquestes espècies introduïdes posen en perill la flora i la fauna autòctones del parc.

EL PATRIMONI

El castell (del final del segle XIV), situat a l'entrada al port i el far de l'Enciola constitueixen dos dels elements més característics. Així mateix, és destacable la riquesa del patrimoni arqueològic. En les seves aigües hi ha nombrosos vaixells enfonsats d'època clàssica. A l'illa hi trobam també part del que devia ser la necròpolis d'un monestir de l'antiguitat tardana, a més de les restes del campament dels presoners francesos capturats durant la Guerra d'Independència Espanyola, ja que al segle XIX, l'illa es va fer servir com a presó natural.

NORMATIVA

Per anar a Cabrera es poden agafar les barques turístiques que surten de la Colònia de Sant Jordi (Ses Salines) o de Portopetro (Santanyí) els mesos d'estiu

Per navegar, fondejar o bussejar amb escafandre autònom a les aigües de Cabrera, cal sol·licitar una autorització prèvia a la direcció del parc, a les oficines de Palma.

En els límits del parc no estan permeses les activitats següents:

- La pesca esportiva en qualsevol de les seves modalitats, ni la pesca submarina.
- L'esquí nàutic i l'ús de vehicles aquàtics que no disposin de l'autorització escaient.
- El desembarcament a terra, excepte al moll principal del port de Cabrera.
- L'acampada.
- Encendre focs.
- Fer malbé elements d'interès arqueològic, històric o geològic, ni d'espècies animals o vegetals.
- El desembarcament d'animals domèstics i la introducció d'animals o vegetals exòtics.

El vessament de residus sòlids o líquids a la mar i l'abandonament a terra de fems o deixalles.

Respecteu la natura, col·laboreu en la conservació dels valors naturals i culturals del Parc.

EQUIPAMENTS I SERVEIS

- Oficines del Parc Nacional Marítim i Terrestre de Cabrera. Plaça d'Espanya, 8, 1r. 07002 Palma
  Telèfon 971 72 50 10. Web: www.mma.es/parques
- Oficina d'informació al port de Cabrera. Telèfon 630 982 363
- Museu etnogrficohistòric Es Celler
- Itineraris guiats o autoguiats
- Cantina al port de Cabrera
- Excusats públics al port i a Cas Pagès

Centre de visitants Ses Salines C/ de Gabriel Roca, s/n. 07638 Colònia de Sant Jordi
Telèfon 971 656282

http://www.caib.es/sites/espaisnaturalsprotegits/ca/publicacions_dels_espais_naturals_protegits/

9. A quina adreça ens haurem de dirigir si som propietaris d'una embarcació i volem navegar i ancorar al Parc Natural de Cabrera?

A. A l'oficina d'informació del port de Cabrera.

B. Al centre de visitants Ses Salines de la Colònia de Sant Jordi.

C. A les oficines situades a Palma, a la Plaça d'Espanya.

D. Només es pot fer la sol·licitud per Internet.

10. Quina de les activitats següents està permesa al Parc?

A. El desembarcament a qualsevol punt de l'illa.

B. La pesca esportiva i la pesca submarina.

C. El passeig amb els nostres animals de companyia a l'illa si van ben lligats.

D. Navegar, fondejar o bussejar amb escafandre si s'ha sol·licitat el permís escaient.

11. Segons el text, quina de les opcions següents és la VERTADERA?

A. Cabrera està situada al Nord de l'Illa a 10 milles nàutiques de la Colònia de Sant Jordi.

B. Al segle XIX es va fer servir com a presó natural de soldats francesos.

C. Cabrera no va ser habitada fins al segle XIX.

D. Tota la flora i fauna que hi trobam és autòctona de l'illa.

12. Els noms que apareixen entre parèntesi i en cursiva, a l'apartat ELS TRESORS NATURALS...

A. indiquen un nom o expressió que té el mateix significat.

B. són barbarismes.

C. tenen una funció simplement estètica.

D. designen el nom científic d'una espècie animal o vegetal.

13. Per quin motiu les espècies al·lòctones o biointruses resulten perjudicials per a l'ecosistema de Cabrera?

A. Perquè posen en perill la flora i la fauna autòctones.

B. Perquè no són aptes per al consum dels animals de l'illa.

C. Perquè són verinoses.

D. Perquè provoquen la desertització de l'illa.

14. Quin és el propòsit de l'apartat encapçalat pel títol *LA TERRA I EL PASSAT*?

A. Informar sobre diferents maneres d'accedir a Cabrera en el passat.

B. Explicar la influència de l'home en la transformació del medi natural al llarg de la història.

C. Informar sobre les dimensions del parc i la ubicació geogràfica de l'illa en segles anteriors

D. Descriure les activitats que es podien realitzar al parc fins a l'època actual.

15. Exposa algunes raons que justifiquin que el parc de l'arxipèlag de Cabrera sigui un espai protegit.

Higiene postural

Aquestes recomanacions serveixen per a qualsevol persona, en qualsevol etapa i en diferents situacions de vida.

DRETS

- Cal mantenir les espatlles a la mateixa altura i els peus lleugerament separats. D'aquesta manera s'aconsegueix un millor equilibri i un manteniment més llarg de la postura correcta.
- Per arribar a un lloc alt, es recomana utilitzar un tamboret.

ASSEGUTS

- Per seure en qualsevol superfície cal tenir l'esquena recta.
- En una cadira: els peus han de tocar a terra, els genolls han d'estar en un angle de 90º i l'esquena ha de tocar el respatller del seient.
- Davant l'ordinador: la pantalla ha d'estar situada a una distància mínima de 40 cm i a l'altura dels ulls. La situació del teclat ha de permetre que les espatlles estiguin relaxades.

AL LLIT

- S'aconsella dormir de costat o panxa enlaire.
- S'ha d'evitar dormir boca avall.
- S'ha d'utilitzar un coixí de mida adequada perquè la columna estigui recta.
- Panxa enlaire, cal col·locar un coixí per sota dels genolls.
- Per sortir del llit, cal posar-se de costat i, mentre es baixen les cames del llit, anar incorporant el tronc amb l'ajuda del braç.

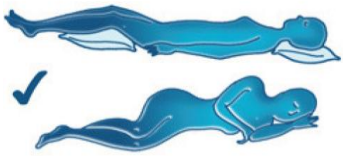

MANIPULACIÓ DE CÀRREGUES

- Quan s'ha de carregar pes o transportar un objecte convé repartir el pes per poder mantenir una postura equilibrada. És aconsellable portar la càrrega a prop del cos per controlar-la millor.
- Les motxilles escolars no haurien de superar el 10 % del pes corporal de l'adolescent i s'haurien de col·locar ben enganxades a la part baixa de l'esquena.

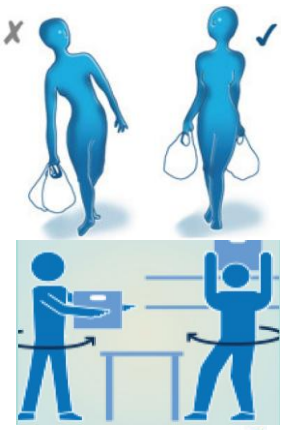

ROTACIONS DEL TRONC

- Cal evitar la rotació brusca del tronc durant la manipulació d'una càrrega. La tensió del tronc amb una càrrega pot produir lesions.

PER AJUPIR-SE

Hi ha dues formes d'ajupir-se correctament:

- Una primera consisteix a doblegar els dos genolls i procurar mantenir l'esquena recta.
- La segona és doblegar un genoll mentre l'altre es recolza a terra.

RECOMANACIONS FINALS

- És important mantenir un pes corporal adequat, segons l'edat, el sexe i la constitució.
- Cal practicar regularment activitat física per enfortir la musculatura.
- Abans de qualsevol activitat que comporti un esforç físic és necessari escalfar la musculatura.

Col·legi Oficial d'Infermeria

16. Quina és la intenció del text que acabes de llegir?

A. Informar i aconsellar.
B. Argumentar i convèncer.
C. Donar ordres.
D. Entretenir.

17. A quina de les següents recomanacions NO has de fer cas perquè és perjudicial?

A. Cal evitar els girs bruscos del tronc quan manejam pes.
B. Quan t'hagis d'ajupir mai has de doblegar el genolls.
C. Si has d'agafar un llibre d'un prestatge situat amunt, utilitza un tamboret.
D. És convenient dormir de costat o panxa enlaire.

18. En transportar un objecte feixuc, és recomanable...

A. repartir el pes i portar-lo a prop del cos.
B. dur l'objecte sobre el cap, subjectant-lo amb els braços.
C. si es tracta d'una motxilla, que el pes oscil·li entre el 20% i el 30% del teu pes.
D. dur el pes sobre un costat del cos i anar alternant cada cinc minuts.

19. Explica alguns beneficis que et comportarà fer cas de les recomanacions que et proporcionen en el text:

20. Les formes verbals: *cal mantenir, han d'estar, s'ha de repartir, cal evitar, és convenient fer*, expressen...

A. dubte o incertesa.
B. probabilitat o possibilitat.
C. conveniència o obligatorietat.
D. cap de les anteriors.

21. Les recomanacions finals tenen la intenció...

A. d'explicar quines són les postures més adequades per seure i dormir.
B. de resumir el que s'ha explicat al text.
C. de recomanar com s'ha de portar una càrrega.
D. de recordar altres pautes per gaudir d'una bona condició física.

22. Relaciona amb fletxes segons el seu significat:

a) Ajagut boca avall.	1) Acotar-se.
b) Ajagut panxa enlaire.	2) Ajagut cap per amunt.
c) Ajupir-se.	3) Ajagut de panxa a terra

d) Dret. 4) Dempeus.

La conquesta de l'Everest

Tots els secrets de les primeres expedicions al cim més alt del món

L'any 1953 l'alpinista neozelandès Edmund Hillary i el xerpa Tensing aconseguien arribar per primer cop al cim de l'Everest, situat a 8.848 metres d'altura. Aquesta, almenys, és la versió acceptada sobre la conquesta del cim del món. I és que gairebé 30 anys abans, el 1924, George Mallory i Andrew Irvine ja ho havien intentat, però no se sap del cert si ho van aconseguir.

Uns intrèpids pioners

La muntanya, tot i ser coneguda pels tibetans amb el nom de Chomolungma ('la Deessa Mare del Món'), pren el nom del coronel britànic George Everest, un dels topògrafs anglesos enviats per cartografiar el subcontinent indi i certificar quina era la muntanya més alta del planeta. Curiosament no fou ell sinó el seu successor Scott Waugh qui acabà els càlculs matemàtics que concedien a l'Everest els 8.840 metres i el títol de cim més alt del planeta.

Les primeres temptatives d'ascendir la muntanya van ser ideades pels britànics com a expedicions militars i van ser confiades als més reputats escaladors del país. Entre ells, el professor de Cambridge i alpinista George Mallory.

Entre expedicionaris i colonitzadors

L'any 1921 va partir la primera caravana. Estava integrada per esportistes, geògrafs, naturalistes, metges i militars. Partiren des de l'Índia cap a l'altiplà del Tibet, a uns 4.500 metres sobre el nivell del mar. La ruta escollida els va portar fins a localitats que mai abans no havien rebut la visita d'un europeu.

En aquesta primera expedició, el grup de Mallory va haver de retrocedir a causa d'una tempesta de vent gèlid. Tot i haver d'abandonar havien obert un itinerari per a un pròxim intent.

Objectiu: fer el cim

La missió del grup d'expedicionaris del 1922 era ja fer el cim. El cap era Charles Bruce i, entre els seus membres, repetia Mallory. Dissenyaren un sistema de successius campaments d'altura, separats entre si per la distància que un home pot recórrer en un dia. El darrer estava situat a 600 metres del cim. Era la primera vegada, també, que es duia oxigen embotellat.

Aquella expedició, però, tindria conseqüències fatídiques. Una allau va sepultar vuit dels expedicionaris. Aquest fet i l'adversa meteorologia van anar minvant les possibilitats d'èxit de l'empresa. Debilitats pel fred paralitzant i per la manca d'aliments varen haver d'abandonar.

A la tercera, va la vençuda?

L'any 1924 Mallory amb la companyia d'Andrew Irvine va fer el tercer intent. Instal·là un campament d'altura als 8.160 metres i l'endemà, de bon matí, els dos alpinistes van sortir decidits a fer el cim. Mai no van tornar. Des de lluny, Mallory i Irvine foren vistos per darrera vegada a una altura de 8.600 metres. Però no se sap si en aquell instant pujaven o baixaven.

Un final tràgic

Molts anys després, el 1999, aparegué a 8.300 metres el cos de Mallory, preservat com una mòmia en aquest immens congelador que són els grans cims de l'Himàlaia. No es va trobar mai rastre de la càmera Kodak que en teoria portava en el moment de la mort. A la butxaca hi duia una carta de la seva esposa Ruth. Aquestes descobertes tampoc no van permetre resoldre l'enorme incògnita.

Text adaptat de http://www.sapiens.cat/ca/reportatges/2012/

23. Per què va ser enviat el coronel George Everest al subcontinent indi?

A. Per cartografiar la zona i determinar l'alçària de la muntanya més alta.

B. Per defensar els territoris de l'Imperi Britànic davant possibles amenaces.

C. Perquè era un escalador reconegut i li encomanaren que intentàs fer el cim més alt.

D. Perquè establís els campaments d'altura dels escaladors.

24. Quin és el significat de l'expressió: "aquesta és la versió acceptada"?

A. Que es tracta d'una llegenda molt estesa.

B. Que es dóna com a vàlida.

C. Que no es correspon amb la realitat.

D. Que s'adopta aquesta explicació perquè interessa als neozelandesos.

25. Quina de les afirmacions següents és <u>FALSA</u> i no apareix al text?

A. El coronel Everest va certificar els 8.840 m d'altura de l'Everest.

B. El cos de Mallory va aparèixer congelat setanta-cinc anys més tard.

C. No se sap si Mallory i Irvine varen aconseguir fer el cim.

D. Els campaments dels alpinistes estaven estratègicament situats per facilitar l'ascensió.

26. De quin tipus de text es tracta?

A. Descriptiu.

B. Argumentatiu.

C. Instructiu.

D. Explicatiu.

27. De quina publicació s'ha extret aquest fragment?

A. D'un llibre d'alpinisme.

B. D'una novel·la d'aventures.

C. D'una revista *on-line* d'història.

D. D'un llibre d'història.

28. La paraula "intrèpid" té el mateix significat que...

A. cautelós.

B. expedicionari.

C. temerari.

D. valent.

29. Només una d'aquestes afirmacions és <u>VERTADERA</u>, de quina es tracta?

A. L'expedició del 1922 va fracassar perquè es va improvisar molt.

B. Tot i que no és la versió oficial, Mallory i Irvine arribaren al cim de l'Everest abans de Hillary.

C. La primera expedició va passar per localitats que no havien estat visitades abans per un europeu.

D. La càmera fotogràfica que varen trobar el 1999 va permetre resoldre la incògnita.